

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 ומוֹכֵן, שְׁפָאָשֶׁר נִשְׁלְמוּ מֵאָה שְׁנָה מִיּוֹם הַהִסְתַּלְקוֹת, הָרִי
 43 בְּוֵדַי הָיָה אֲצִלוּ אצל אדמו"ר ה'צמח צדק' הַעֲנִין ד'מֵאָה שְׁנָה"
 44 המבואר לעיל בַּתְּכֵלִית הַשְּׁלֵמוֹת וּכְעַת בּוֹדַי הַתְּעֵלָה לַמְדַרְיָגוֹת
 45 גבוהות מאד. וְכִיּוֹן ש'לֹא יַעֲזוֹב צֶאֱן מְרַעִיתוֹ"⁴⁰ גם לאחר
 46 ההסתלקות. הָרִי עֲלוּי זֶה שֶׁהַתְּעֵלָה

47 הוא עצמו נִמְשָׁף גַם לְמִטָּה
 48 בעולם הזה ומשפיע על תלמידיו
 49 ומקושריו ועל כל המעוניינים לפנות
 50 לכיוון זה, וְכִמּוּ כָּל הַעֲנִינִים
 51 הַקְּשׁוּרִים עִם פְּנִימִיּוֹת
 52 הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר כִּדְבָרֵי הַזוּהַר
 53 ש'לִית תִּמְן אֵין שֵׁם (בשונה
 54 מחלק הנגלה שבתורה) לֹא קוֹשְׁיָא
 55 וְלֹא מַחְלוֹקֶת" כו'⁴¹, וְלֹא
 56 הָעֵלֶם וְהַסְתֵּר, אלא ענייני התורה
 57 והאלקות מאירים שם בגלוי הָרִי זֶה

58 נִמְשָׁף לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים
 59 בְּדַרְכֵי נוּעַם וּבְדַרְכֵי שְׁלוֹם,
 60 אֲלֵא שְׁצַרְיָךְ עַל הָאֵדָם מוֹטל
 61 לְהוֹצִיאֹ אוֹת הָאוֹר שֶׁל פְּנִימִיּוֹת
 62 הַתּוֹרָה וְאֵת הַמַּעֲלוֹת שֶׁל יוֹם
 63 הַהִסְתַּלְקוֹת בְּמֵלֵאוֹת מֵאָה שָׁנָה, וְלִגְלוֹת
 64 אוֹתוֹ מִן הַכֹּחַ וְלְהִבְיֹאוֹ אֶל
 65 הַפּוֹעֵל (שְׁהָרִי לֹא נוֹטְלִים
 66 אֶת עֲנִין הַבְּחִירָה כּו' וכדי
 67 שהדברים ישפיעו על האדם הוא נדרש
 68 לעשות את התלוי בו בבחירתו
 69 החופשית).

70 וּבְזֶה גּוֹפֵא עֲצֻמוּ יֵשׁ עֲנִין
 71 מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 72 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל
 73 הַצִּמְחָ צֶדֶק, שְׁעֲנִינֵנו
 74 בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 75 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 76 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 77 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 78 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 79 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 80 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 81 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 82 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

1 לגיל מאה נִשְׁלְמַת הַעֲבוּדָה בְּכִרּוּר הָעוֹלָם, וכיוון שזה הנושא
 2 המדובר במשנה, אין צורך להמשיך ולעסוק בהוראות לגבי השנים שמבן מאה
 3 והלאה, אָבָל גַם לְאַחֲרֵי־זֶה יְכוֹלָה לְהִיּוֹת אַרְיִכוּת יָמִים
 4 וְשָׁנִים, אֲלֵא שְׁאֵז מִתְחִילָה עֲבוּדָה אַחֲרַת כּו' שבה אין המשנה
 5 הוּו מְדַבֵּרַת.

6 ד) וְעַל-פִּי־זֶה יוֹכֵן גַם גּוֹדֵל
 7 הָעֲלוּי ד'מֵאָה שְׁנָה" לַעֲנִין
 8 הַהִסְתַּלְקוֹת וְחִשְׁבוֹת הַעֲנִיין שֶׁל
 9 מֵלֵאוֹת מֵאָה שָׁנָה לְהִסְתַּלְקוֹת אֲדַמּוּ"ר
 10 ה'צמח צדק' (י"ג ניסן תרכ"ו -
 11 תשכ"ו). וּבְהַקְדָּיִם, שְׁגַם לְאַחֲרֵי
 12 הַהִסְתַּלְקוֹת יִשְׁנו הַלוֹף וְעַלֵּת
 13 הַנְּשָׁמָה מִחֵיל אֶל חֵיל,
 14 הַתְּעֵלּוֹת מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, כְּמֵאֲמַר
 15 רז"ל בְּסִיּוּם וְחוֹתֶם מִסְּכַת
 16 בְּרִכּוֹת, "תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אֵין
 17 לָהֶם מְנוּחָה לֹא בַּעוֹלָם הַזֶּה
 18 וְלֹא בַּעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר³⁶
 19 יִלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל", הִרִי
 20 מְפּוֹרֵשׁ שְׁגַם בַּעוֹלָם הַבָּא, הַצַּדִּיקִים
 21 הַחֹלְכִים וּמַתְעֵלִים מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה.

22 וּבְנוֹגֵעַ לְנִשְׂיָא וּמְנַהִיג
 23 יִשְׂרָאֵל, כִּפִּי שְׁהִיָּה אֲדַמּוּ"ר ה'צמח
 24 צדק' הִנֵּה הִלִּיכְתּוֹ וְעַלֵּיתוֹ
 25 מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה בַּעוֹלָם הַבָּא הִיא
 26 בְּאוֹפֵן ש'בְּתֵר רִישָׁא גּוֹפֵא
 27 אֲזִיל"³⁷, אַחֲרֵי הָרֵאשׁ, הַגּוֹף הַחֹלֵךְ,
 28 וְכִשֵּׁם שֶׁבִּפְשׁוֹת כָּל הַגּוֹף הַחֹלֵךְ אַחֲרָי
 29 הָרֵאשׁ, כִּךְ בְּרוּחָנוֹת לְגַבֵּי תְלַמִּידוֹ שֶׁל
 30 הַנִּשְׂיָא הַמְנַהִיג הַנְּחֻשְׁבִים כְּגוֹפוֹ
 31 שְׁהוֹלְכִים וּמַתְעֵלִים עִמּוּ כָּל
 32 הַחֲסִידִים וְהַמְקוֹשְׁרִים, וְעַד
 33 לְכָל אֲשֶׁר בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל
 34 יְכוֹנֵה³⁸, גַם מִי שְׁאִינוֹ חֲסִיד
 35 וּמְקוֹשֵׁר וְאִפִּילוּ מִי שֶׁהַעֲבוּדָה שֶׁנִּקְרָא

36 בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הִיא לְגַבֵּי רַק כִּינּוּי, אִם
 37 הוּא רַק רוֹצֵה לְפָנוֹת (זִיךְ א'
 38 קָעַר טָאָן לְהַפְנוֹת אֵת עֲצֻמוֹ לְכִיוּן
 39 זֶה) וְלִילָף בְּדַרְף יִשְׂרָה אֲשֶׁר
 40 הוֹרְנוּ הַנִּשְׂיָא הַמְנַהִיג מְדַרְכֵי³⁹
 41 וְאוֹ גַם הוּא הַחֹלֵךְ וּמַתְעֵלָה בְּעַקְבוֹתָיו.

36 שְׁנָה, שְׁאֵז נִשְׁלְמַת הַעֲבוּדָה בְּכִרּוּר הָעוֹלָם, אָבָל
 37 גַם לְאַחֲרֵי־זֶה יְכוֹלָה לְהִיּוֹת אַרְיִכוּת יָמִים
 38 וְשָׁנִים, אֲלֵא שְׁאֵז מִתְחִילָה עֲבוּדָה אַחֲרַת כּו'.
 39 ד) וְעַל-פִּי־זֶה יוֹכֵן גַם גּוֹדֵל הָעֲלוּי ד'מֵאָה
 40 שְׁנָה" לַעֲנִין הַהִסְתַּלְקוֹת.
 41 וּבְהַקְדָּיִם, שְׁגַם לְאַחֲרֵי הַהִסְתַּלְקוֹת יִשְׁנו הַלוֹף
 42 וְעַלֵּת הַנְּשָׁמָה מִחֵיל אֶל חֵיל, כְּמֵאֲמַר רז"ל
 43 בְּסִיּוּם וְחוֹתֶם מִסְּכַת בְּרִכּוֹת, "תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
 44 אֵין לָהֶם מְנוּחָה לֹא בַּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בַּעוֹלָם
 45 הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר³⁶ יִלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל". הִרִי
 46 מְפּוֹרֵשׁ שְׁגַם בַּעוֹלָם הַבָּא, הַצַּדִּיקִים
 47 הַחֹלְכִים וּמַתְעֵלִים מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה.
 48 וּבְנוֹגֵעַ לְנִשְׂיָא וּמְנַהִיג יִשְׂרָאֵל, כִּפִּי שְׁהִיָּה אֲדַמּוּ"ר ה'צמח
 49 צדק' הִנֵּה הִלִּיכְתּוֹ וְעַלֵּיתוֹ הִיא
 50 בְּאוֹפֵן ש'בְּתֵר רִישָׁא גּוֹפֵא אֲזִיל"³⁷, אַחֲרֵי הָרֵאשׁ, הַגּוֹף הַחֹלֵךְ,
 51 וְכִשֵּׁם שֶׁבִּפְשׁוֹת כָּל הַגּוֹף הַחֹלֵךְ אַחֲרָי
 52 הָרֵאשׁ, כִּךְ בְּרוּחָנוֹת לְגַבֵּי תְלַמִּידוֹ שֶׁל
 53 הַנִּשְׂיָא הַמְנַהִיג הַנְּחֻשְׁבִים כְּגוֹפוֹ
 54 שְׁהוֹלְכִים וּמַתְעֵלִים עִמּוּ כָּל
 55 הַחֲסִידִים וְהַמְקוֹשְׁרִים, וְעַד
 56 לְכָל אֲשֶׁר בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל
 57 יְכוֹנֵה³⁸, גַם מִי שְׁאִינוֹ חֲסִיד
 58 וּמְקוֹשֵׁר וְאִפִּילוּ מִי שֶׁהַעֲבוּדָה שֶׁנִּקְרָא
 59 בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הִיא לְגַבֵּי רַק כִּינּוּי, אִם
 60 הוּא רַק רוֹצֵה לְפָנוֹת (זִיךְ א'
 61 קָעַר טָאָן לְהַפְנוֹת אֵת עֲצֻמוֹ לְכִיוּן
 62 זֶה) וְלִילָף בְּדַרְף יִשְׂרָה אֲשֶׁר
 63 הוֹרְנוּ הַנִּשְׂיָא הַמְנַהִיג מְדַרְכֵי³⁹
 64 וְאוֹ גַם הוּא הַחֹלֵךְ וּמַתְעֵלָה בְּעַקְבוֹתָיו.

65 וּבְזֶה גּוֹפֵא יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 66 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 67 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 68 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 69 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 70 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 71 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 72 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 73 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 74 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 75 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

76 וּבְזֶה גּוֹפֵא יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 77 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 78 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 79 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 80 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 81 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 82 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 83 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 84 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 85 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 86 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

87 וְעַתָּה יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 88 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 89 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 90 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 91 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 92 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 93 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 94 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 95 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 96 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 97 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

98 וְעַתָּה יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 99 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 100 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 101 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 102 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 103 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 104 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 105 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 106 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 107 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 108 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

109 וְעַתָּה יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 110 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 111 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 112 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 113 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 114 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 115 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 116 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 117 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 118 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 119 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

120 וְעַתָּה יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 121 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 122 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 123 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 124 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 125 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 126 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 127 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 128 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 129 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 130 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

131 וְעַתָּה יֵשׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְשָׁנַת הַמֵּאָה
 132 לְהִסְתַּלְקוֹת-הַלּוֹלָא שֶׁל הַצִּמְחָ צֶדֶק,
 133 שְׁעֲנִינֵנו בְּסִפִּירוֹת הוּא סִפִּירַת הַדַּעַת
 134 הַסִּפִּירָה הַשְּׁלִישִׁית מִשְׁלוֹשַׁת הַסִּפִּירוֹת
 135 שֶׁל הַמוֹחֵן - חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת
 136 (פְּדוּע'⁴² שְׁעֲנִינֵנו שֶׁל רַבְּנוּ
 137 הַזָּקֵן הוּא 'חֲכָמָה' רֵאשִׁית
 138 וְהַתְּחֵלַת גִּילּוֹי הַשְּׁכָל, וְאַדְמוּ"ר
 139 הָאֲמֻצְעֵי בְּנוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזָּקֵן,
 140 עֲנִינֵנו 'בִּינָה'⁴³, הַסְתַּעְפוֹת הַשְּׁכָל
 141 מְקוּדָה לְפָרְטִים רַבִּים שֶׁלֹּכֵן הָיָה

(36) תהלים פד, ת. (37) עירובין מא, א. (38) ע"פ לשון הכתוב - ישע"י מד, ה. וראה אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח ע"ב פ. (39) לשון אדה"ז - תניא אגה"ק סכ"ז. (40) ראה אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח ע"א ע' קמא. ועוד. (41) רע"מ בזח"ג קכד, ב. הובא ונתבאר בתניא אגה"ק סכ"ו. (42) ספר השיחות תרצ"ז ע' 215. תרצ"ט ע' 322. תש"ב ע' 19. תש"ה ע' 60. (43) ראה